

Bilge Kum

Işığımı

Söndürmeyin

Doğan
Solibri

Işığımı Söndürmeyin

İŞİĞİMİ SÖNDÜRMEYİN

Yazan: Bilge Kum

Editör: Canan Dilâ

Yayın hakları: © Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ocak 2022 / ISBN 978-625-8474-12-1

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Serçin Çabuk

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Işığımı Söndürmeyin

Bilge Kum

Teşekkür

Coronavirus pandemisi sürecinde arkadaş grubumuzda paylaştığım anılarımı, benim yaptığım gibi silmeyerek kayda alan ve bana bir otobiyografi romanı yazmam konusunda ısrarcı olup yazım sürecinin her basamağında da desteğini esirgemeyen çok sevgili arkadaşım Ayşe Müge Ağaoğulları Baran'a sonsuz teşekkürlerimle...

DİRENMEK DE YETENEĞE DÂHİLDİR.

Hedefi olmayan gemiye hiçbir rüzgâr yardım edemez.

Montaigne

Bu dünyada ayakta kalabilenler yataktan kalktığı andan itibaren istedikleri koşulları arayan ve bulamadıkları takdirde onları yaratanlardır.

Bernard Shaw

Gelecek, henüz belirgin olmadan fırsatların farkına varabilenlere aittir.

Oscar Wilde

Sabırlı kuş, bütün kuşlardan daha iyi uçar.

Hz. Mevlânâ

İnsanın kanadı gayretidir.

Hz. Mevlânâ

Yukarıdaki QR Kod'u taradığınızda ulaşacağınız resim galerisi, kitabın 1. bölümünde anlatılanlara dair fotoğraflarla başlıyor. Diğer dört bölümün fotoğraflarına, galerinin başlangıç ve devamındaki sayfalarında da yer alan "DİĞER BÖLÜMLER" başlığından ulaşabilirsiniz.

1. BÖLÜM

Renkli Çocukluk Yılları

Girizgâh

Pek sıradan bir çocukluk değildi benimki. Gençliğimi ise neredeyse hiç yaşamadan evlendirildim. Bugünün şartlarında “çocuk gelin” olduğum bile söylenebilir. Evlilik yıllarımı şöyle tanımlayabilirim; kendimi kafası zorla suya batırılmış gibi hissediyordum. Engellenen hislerim, arzularım, yeteneklerim, isyanlarım suyun üstüne çıkmak için çırpınıyor fakat bastırıldıkça bastırılıyordum. Durmamacasına çabalıyordum ama bir türlü kendimi kurtaracak kuvveti bulamıyordum. Boğulmamalıydım... Boğulmamalıydım...

Boğulmadım, ama bu hiç de kolay olmadı. Başarmak için özverili, zorlu, hatta ölümüne bir gayret ve mücadele gerekti. Bütün olumsuzluklara rağmen “IŞIĞIMI SÖNDÜREMEDİLER”. Bugün geriye dönüp de baktığımda, bunun için şükredebiliyorum.

Ne zaman, nerede okumuşsam, “Bazı hayatlar yazılmak için değildir” diye çok etkilendiğim bir cümle hatırlıyorum. Oysa elim kalem tuttuğundan beri hep yazdım, çizdim, not tuttum. Bir gün hayat öykümü yazmak da hep aklımın bir kenarında duruyordu fakat bir yandan da yazarsam “Acaba teşhircilik mi olur?” diye düşünmekten kendimi alamıyordum. Anı romanı denince de, doğası gereği çoğunlukla kendimden, yaptıklarımından bahsetmem gerekecekti. Bu da ömür boyu bize işlenmiş olan tevazu olgusuna pek uygun görünmüyordu ama

her şeyi yaşandığı gibi yazmazsam da ortaya çıkacak olan, otobiyografik bir derleme olamazdı. “Yazarsam ruhum çırılçıplak mı kalır?” diye düşünmekten de kendimi alamıyordum. Netice olarak, ikilem içindeydim biteviye. Acaba yazmalı mıydım, yoksa yazıp da bazı kişileri tedirgin etmeye değmez miydi? Her ne kadar kitabımda bahsi geçen kimi kişi ve mekânların adlarını değiştirdiysem de yazdıklarım salt gerçekler olduğu için ilgili kişiler kendilerini tanıyacaklardır ama böyle bir işe girişen kişinin ileride oluşabilecek itirazları göze alması gerektiğini düşünerek yazmaya karar verdim.

Defalarca ev değiştirmiş, taşınmış olduğum hâlde arşivimde nerede olduklarını bildiğim, bir hayli genç yaşlarımdan itibaren yazılmış pek çok anı yazısı ve tutulmuş notlarım vardı. En azından bunları kronolojik olarak düzenleyerek bir araya getirebilirim diye düşündüm. Dönem dönem anılarımı bir kitapta toplamaya niyetlenerek kaleme aldığım ama üstünden yıllar geçtikçe güncelliğini kaybetmiş olan belgeler vardı. Örneğin 1983 yılında, otuz yedi yaşımıdayken yazmış olduğum, o güne kadar olan yaşantımı anlatan oldukça geniş kapsamlı bir dosya vardı ki bundan kitabımda GİRİŞ kısmı olarak faydalandım. Bu bölümün üstünden otuz beş-kırk yıl geçtiği için şu anda çocukluğumun olaylarını ve onlara verdiğim tepkileri o günkü gibi hatırlamam mümkün değil tabii. Bu açıdan o sayfaları yeniden değerlendirerek kitabıma almak o günlere bir vefa gibi oldu.

Neredeyse kendimi bildim bileli tuttuğum notlarımı, yazılarımı arşivimden çıkarıp da derleme, kitap çalışmasına girişme zamanımı belirleyen gerçekten ben mi oldum, yoksa ortam mı bunu tetikledi diye düşünmüyor değilim:

2019 yılının sonlarından itibaren bütün dünyayı etkisi altına alan Coronavirus COVID 19 pandemisi başgösterdi. İlk örnekleri Çin’in Wuhan şehrinde görülen bu öldürücü virüs önceleri yoresel bir salgın olarak algılandı ama olaylar tahminlerin dışında gelişti ve çok kısa bir sürede, bütün dünyaya yayıldı. Dünya genelinde insanlık tarihindeki en kapsamlı seyahat kısıtlamaları

ve karantinalar uygulanmaya başlandıysa da hazırlıksız yakalanan bu durumda önlem almak için genellikle geç kalındı. Bu dizginlenemeyen virüs salgını sadece birkaç ay içinde yeryüzünde milyonlarca kişiye bulaştı ve yüz binlerce ölüm vakası meydana geldi, zaman içinde kayıplar milyonları buldu. İlimin, bilimin, tıbbın, mühendisliğin çaresiz kaldığı günler yaşamaya başladık. Oysa o güne kadar ne kadar canlı, hareketli, güvenli bir yaşantımız varmış da farkında değilmışiz.

Virüsün daha fazla yayılmasını önlemek için bütün ülke yönetimleri kendilerine göre önlemler almaya başladılar ama bu korkunç virüs zengin, fakir, nüfuzlu veya aciz insan kategorisi ayırt etmeden süratle yayılmaya ve can almaya devam etti. Pandemi karşısında her ülkede farklı önlemler alındı. Bizim hükümetimiz erken davranarak altmış beş yaş üstü kişilere çok kesin sokağa çıkma yasakları getirdi. Sonra çeşitli durumlarda bu genele yayıldı. Daha sonraki dönemlerde de yasaklar kısmen gevşetildi ama ben bu satırları yazarken pandemi hâlâ sonlanmış değil ne yazık ki...

Yıllar önce eğitim aldığım Notre Dame de Sion Fransız Lisesi'nden arkadaşlarımızla internet üzerinden mesajlaştığımız bir sohbet grubumuz vardı. Burada ufak tefek günlük olaylardan bahsederek birbirimizle temasta kalıyorduk ama uzun süren bu sokağa çıkma yasaklarından sonra, gerek vakit bolluğundan, gerekse dertleşme ihtiyacından bu gruba çok sık yazar olduk. Benim, diğer arkadaşlarımla ilgisini çekebileceğini düşündüğüm pek çok anım vardı. Bir konu açıldığında bazen içine mizah da katarak bir anekdot paylaşıyordum. Arkadaşlar bunları beğenip beni teşvik etmeye başladılar. Ben de onları fazla bekletmiyor, öyküleri birbiri arkasına sıralıyordum. Bir gün arkadaşım Türkân, "Bilge sen bunları kaydediyor musun?" diye sordu. Alan o kadar çabuk doluyordu ki, herkes gibi ben de sık sık her şeyi siliyordum ama arkadaşım Ayşe Müge benim anı öykülerimi silmeye kıyamadığını ve kayda aldığımı bildirdi. Onun yazdıklarına değer vererek silmemesi

beni çok gururlandırması yanında, kaybettiğim pahalı bir şeyimi de bulmuş gibi hissetmeme neden oldu. Elimde zaten var olan dosyalarım bu anekdotlar da eklenince, bunları derlemenin şart olduğunu düşündüm.

Şimdi bir yola çıkıyorum. Edebi bir iddiam yok. Belki okunmaya değer bir eser de meydana getiremeyeceğim ama en azından yaşadıklarımı kayda geçirmiş ve aktarmış olacağım. Anlatmak için yola çıktığım öykü, anekdotlarla ilerleyen bir yaşam öyküsü olacak. Aktaracağım eski notlarımdaki Türkçe ve üslup belki bugünkünden farklı ama geçen yıllar içinde dilimin değişimini göstermek için onları bilhassa oldukları gibi bıraktım...

Honore de Balzac, *“Hedefe varılmış veya varılamamış olsun yolculuğun kendisidir güzel olan”* demiş. İnsan yaşlandıkça yolculuğunu anlatmanın vaktinin geldiğini fark ediyor, velev ki hedefe varılmış veya varılamamış olsun. Gün geliyor sağlık sorunları, işlevini kaybetmeye başlayan uzuvlar sana, “Haydi ne duruyorsun, yazacaksın yaz artık, sonra belki buna imkân bulamayacaksın” diyor. Yaşlılıkla birlikte kaçınılmaz olan bellek ve mantık sorunları da başlamadan “Hodri meydan” deme zamanıdır şimdi.

Kitabın kapağında hüzünle bakan küçük kızın, objektife öyle bakışının ardındaki sırrı taşıyor kitap. Tahminlerin ötesinde, bütün tahminleri alt üst ederek. Anlatılan, gerçek bir yaşam öyküsü.

Çocukluğunun ilk yıllarını Cumhuriyet'in ilk girişimcilerinden büyükbabasının görkemli yaşam alanlarında sürdürürken, yıllar içinde önce ebeveyn evinde sonra da girdiği "dünya evi"nde beklenmeyecek şekilde "ışığı söndürülmeye çalışılan" bir kadının öyküsü...

Kâh "tasarımcı" olarak atıldığı tekstil dünyasında başarıdan başarıya koşarak, kâh havagazı düğmesine uzanarak... Kurtuluşunun anahtarını, arkadaşı olan bir psikoloğun bir cümlesinde buluyor.

İstanbul'da başlayan hayatı, dünyanın birçok kentinden geçiyor. Mucidi olduğu alet Atatürk Havalimanı'nda kullanıma girerken, bu kez dikeldiği üniversite kürsülerinde "inovasyon" anlatıyor.

"Bu savaştan galip çıkanlar, başkalarına örnek olmak için yaşadıkları cansiparane savaşı aktarmalıdır diye düşünüyorum" diyor ve aktarıyor da.

Kitap... "şiddetle gerçek".

Kitapta anlatılanların pek çoğuna dair fotoğraflara, kitabın girişinde yer alan QR kodu taratarak açılan resim galerilerinden ulaşılabilir.

İsviçre edilen
KOD'lar
satış fiyatı

₺ 59

ISBN 978-625-8476-12-1

ISBN 978-625-8476-12-1

9 786258 474121

Doğan
SoLibri